

NOTE
PRIVIND TEMPLIERII ȘI „TEMPLARISMUL“
DUPĂ MOARTEA MARELUI MAESTRU JACQUES DE MOLAY

Într-un studiu de dimensiuni nu foarte mari asupra Ordinului templier, marele om de cultură Umberto Eco a lansat un *verdict demolator*: Lucrările scrise pe tema templierilor sunt de două feluri – cele serioase, adică cele care duc cercetarea numai până în 1314; și cele neserioase, adică acelea care vorbesc despre Ordinul templier și dincoace de 1314. Cum trebuie privit acest verdict? Din ce categorie de raționamente provine el? Desigur, tendința unora de a se considera cu orice preț urmași ai templierilor medievali este ilară, dar, pe de altă parte, nu putem să nu luăm notă că există un fenomen de spiritualitate – așa-zisul „templarism“, la care mă voi referi îndată – un fenomen de spiritualitate care se întinde pe mai multe secole, și care nu poate fi ignorat, pentru că, pur și simplu, există.

Să mai precizăm din capul locului că – poate contrar așteptărilor unora – miturile „templiere“, și, pe baza acestora, „templarismul“, au reprezentat *fenomene în evoluție* și ele s-au modelat în timp, așa fel încât, precum vom vedea, „templarismul“ secolului al XVI-lea nu seamănă cu cel actual.

Înainte de a încerca să circumscriem fenomenul „templarismului“, să răspundem la următoarele două întrebări:

1. CE A RĂMAS IMEDIAT DUPĂ EVENIMENTELE DIN 1314?

Desigur, întâi de toate, **o emoție puternică**, o emoție *care însă nu a trecut pragul, spre a institui un tipar de mentalitate* – putem afirma asta deoarece la relativ puțină vreme, opinia publică uitase cu totul de ceea ce se întâmplase în 1314, precum uitase de ceea ce se întâmplase în anii de dinainte. Abia după mai bine de două sute de ani, și anume pe cale cultă, iar nu prin memorie colectivă directă, se vor „reînoda firele“...

Apoi, în al doilea rând, *imediat* după evenimentele din 1314, au rămas câteva **cronici contemporane**, care au consemnat faptele chiar atunci când ele se petrecuseră, „la cald“, ca să spun așa – asta însemnând: destul de exact, căci, în caz contrar, oricare martor ocular al evenimentului ar fi verificat textul și ar fi putut arăta cu degetul pe mincinos.

Ce consemnau cronicile care tocmai erau în curs de redactare în acel moment – 1314?

Jean de Saint-Victor și **Bernard Gui** menționează pur și simplu evenimentul arderii pe rug a lui Molay; Analele Parlamentului din Paris numite *Olim* consemnează evenimentul indirect, referindu-se în prim plan la altceva.

Cronica numită a „**Continuatorului lui Nangis**“ și *Cronica* în versuri a lui **Geoffroy de Paris** menționează însă faptul că Molay *a vorbit* înainte ca flăcările să-l mistuie, a afirmat nevinovăția Ordinului, invocând justiția divină. Atât! Fără a identifica vinovații principali, adică instigatorii procesului, și fără a da, sub formă de blestem, *termene* pentru convocarea acestora dinaintea judecății lui Dumnezeu, adică termene pentru moartea lor. Acestea sunt mențiunile strict contemporane, și chiar ale unor oameni care puteau fi de față la eveniment.

2. CE ACUMULĂRI IMPORTANTE S-AU PRODUS DUPĂ EVENIMENTELE DIN 1314?

Ce consemnau cronicile sau alte documente ulterioare anului 1314?

La numai câțiva ani, se produce o suită de consemnări *italiene*. Prima e a lui **Dante** și aparține *Divinei Comedii*, mai precis *Infernului*, unde Filip cel Frumos, numit „noul Pilat“ – comparația nu trebuie trecută ușor cu vederea! –, este condamnat pentru nedreptatea făcută templierilor. *Divina Comedie* a început să circule după 1321, anul morții lui Dante, căci poetul a lucrat la „perierea textului“ până în ultima clipă.

La cronicarul **Giovanni Villani** (1277-1348), evenimentul implică trei aspecte: Molay a vorbit înainte ca flăcările să-l cuprindă și a clamat nevinovăția Ordinului, afirmând că judecata a fost nedreaptă; el a invocat justiția divină.

Prin 1330, memorialistul **Ferreto de Ferreti** notează următoarea scenă, care ar fi avut loc imediat după supliciul lui Molay: un templier s-a înfățișat dinaintea papei Clement V, pe care l-a *blestemat* să în 40 de zile și să se prezinte pentru a da socoteală lui Dumnezeu pentru fărădelegea comisă împotriva templierilor. Este prima dată când tema „*blestemului*“ apare ca atare, explicit, doar că nu Molay, pe rug, la Paris, rostește blestemul, ci „un templier“, anonim, în palatul papei, la Avignon.

Apoi, la răspândirea ideii de nevinovăție a Templului și-a adus o consistentă contribuție datorită prestigiului enorm al autorului a fost cartea *De casibus virorum illustrium*, de **Giovanni Boccaccio**, scrisă prin 1363-1364.

În secolul al XV-lea, procesul Ordinului sau tragica moarte a lui Molay pur și simplu nu au mai constituit teme de referință. Parcă lumea i-a uitat cu totul.

Abia în 1530, templierii apar din nou menționați, dar într-o postură aparte. Marele ocultist german **Heinrich Cornelius Agrippa von Nettesheim** publică în acest an celebra sa lucrare *De Occulta Philosophia*, unde, vorbind despre marii magicieni și vrăjitori ai secolelor anterioare, îi amintește și pe templieri (!). Să nu trecem prea ușor peste acest fapt: chiar punându-i în postura de „magi“ sau „vrăjitori“, Cornelius Agrippa este primul care a vorbit explicit despre templieri ca despre niște *inițiați*. Iar dată fiind imensa autoritate a autorului, ideea nu a putut să nu prindă!

„Sinteza“, ca să-i spunem așa, a mențiunilor anterioare, apare tot în secolul al XVI-lea și aparține unui cronicar italian, unul aflat în slujba Franței: **Paolo Emilio** (sau, în forma latinizată, Paulus Emilius). Pentru că „formula finală“, cea foarte spectaculoasă, pe care o găsim și în romanul *Regii blestemați* al lui Maurice Druon, prin care a devenit atât de notorie, a fost lansată de Paolo Emilio, se cuvine să întârziem puțin asupra lui.

EMILIO, PAOLO (PAULUS EMILIUS) Cronicar italian, umanist și om de mare cultură din Verona, a cărui reputație a fost atât de mare încât regele Franței Carol VIII (1483-1498), la recomandarea episcopului de Paris, Etienne Poncher, i-a făcut invitația de a veni la Paris pentru a scrie *o istorie a monarhiei franceze, în latinește*. A rămas la Paris peste 30 de ani, până la moartea sa (1529), bucurându-se, pe rând, de protecția lui Ludovic XII (1499-1515) și Francisc I (1515-1547). Lucrarea s-a numit *De rebus gestis francorum*, fiind socotită prima istorie umanistică a Franței.

Regii menționați nu au dorit o compilație după diverse cronici, ci o istorie documentată, care să explicitizeze mai ales problema originilor monarhiei franceze, așa fel încât Paolo Emilio a cercetat arhivele, colaționând documentele, confruntând datele, infirmând unele locuri comune, creând noi repere. A fost o muncă uriașă, iar în 1529, cea de-a XIX-a carte și ultima, referitoare la secolul al XV-lea, nu fusese încheiată, așa fel încât Zavarisi (tot veronez) a fost cel care a terminat-o.

În 1548 a fost tipărită prima dată. S-a bucurat de un mare succes, în 1550 apărând deja cea de-a treia ediție. În 1581, a fost tradusă în franțuzește, urmând transpuneri în italiană și germană. **Cartea a avut o audiență fantastică.**

Neocolind tema dispariției Ordinului templier, Paolo Emilio face o sinteză între relatarea lui **Ferreto de Ferrreti** – care a introdus ideea că Filip cel Frumos și Clement V au fost „*blestemați*“ să se prezinte la anume termene dinaintea lui Dumnezeu – și relatarea

lui Geoffroy de Paris, Continuatorul lui Guillaume de Nangis ori Villani – care notează că în momentul supliciului, Jacques de Molay a vorbit mulțimii afirmând nevinovăția Ordinului și invocând justiția divină. **Sinteza realizată de Paolo Emilio este următoarea:** în momentul supliciului, Molay a vorbit mulțimii adunate, a afirmat nevinovăția Ordinului și i-a chemat dinaintea justiției divine, la termene precise, pe prigonitorii templierilor, termene care aveau să se „verifice“. Aceasta a fost „formula definitivă“, iar marea audiență și autoritate a lucrării lui Paolo Emilio a făcut ca ea să se impună posterității. Astfel, tema „Blestemului lui Molay“, unul dintre miturile fundamentale ale templarismului, și-a început cariera. Asta s-a întâmplat deci abia după 1548, data apariției ediției latine, sau, poate mai sigur, după 1581, când textul lui Paolo Emilio a fost tipărit în franțuzește.

Să numim o nuanță *foarte* importantă: **în prim-plan** nu realitatea biseculară a Ordinului a contat (aceasta va conta doar în plan-secund, și anume doar ca decor), ci **în prim-plan** a contat *procesul* întins pe 7 ani, dar mai ales a contat *supliciul lui Molay*. Având la bază *supliciul lui Molay*, s-a construit apărarea *post festum* a templierilor, și tot bazat pe *supliciul lui Molay* s-a impus ideea siguranței în ceea ce privește nevinovăția templierilor, dar și legenda blestemului, care – atenție! – nu vizează doar ideea de justiție totală (adică dată de însuși Dumnezeu), ci vizează și posibilele puteri speciale ale lui Molay ce au făcut posibil ca blestemul său să fie ascultat. De aici asimilarea de către Cornelius Agrippa a templierilor ca magicieni și vrăjitori.

Revenind, să precizăm că după Paolo Emilio se poate vorbi deja în mod sigur despre templarism – desigur, deocamdată este un templarism incipient, care însă se va dezvolta și răspândi în perioada care va urma.

3. CE ESTE „TEMPLARISMUL“?

Începând din secolul al XVI-lea, confirmând mai ales în secolul al XVIII-lea, culminând cu secolul al XIX-lea, pentru ca în secolul al XX-lea să avem o adevărată inflație de templisme – Ordinul templier a devenit o zonă de interes major și, încet, în jurul lui s-a constituit un adevărat mit, pe care-l prizează deopotrivă istorici și esoteriști, masoni și nemasoni ori oameni de cultură, dar și amatori de toate categoriile. Este unul dintre acele mituri incitând curiozitatea umană, pentru că aici **va fi fiind vorba**, precum în basme, de

taine ascunse cu strășnicie, de bogății cum nu s-au mai văzut, de pilde și învățături, de gustul pentru mirific – și totul pe fondul unei ecuații – luminoase în simplitatea ei și care spune: *răul, prin mijloace nelegale, poate învinge momentan binele, dar memoria umanității asigură binevenita revanșă.*

Să luăm aminte la faptul că în alcătuirea sufletului omenesc există o irepresivă apetență spre miraculos, spre mirabil, spre spectaculos, spre senzațional... și, asemenea există – ce-i drept, mai de curând –, o înclinație uneori chiar halucinantă spre „conspiraționism“. Și, trebuie s-o recunoaștem, omul modern nu a găsit o zonă de posibilă manifestare a „conspiraționismului“ mai cuprinzătoare decât temele legate de templieri. Tema templieră oferă toate aceste implicații.

Ei bine, pentru a cuprinde toate manifestările de tipul pe care l-am numit acum, ca și cele pe care le-am numit anterior, să inducem dar termenul de *Templarism*. Sună a curent literar sau filosofic, a curent de gândire. Dar chiar este un curent de gândire! Un curent de gândire și un curent empatic în același timp!

ETAPELE MANIFESTĂRII TEMPLARISMULUI

I.1307 – 1314: Antecedentele constituirii templarismului

II. 1314 - 1548/1581: Constituirea templarismului

III. 1548/1581 - 1804/1805/1808: Prima fază a templarismului

IV. 1804/1805/1808 – 1890: A doua fază a templarismului

V. 1890 - ... : A treia fază a templarismului

4. TEMPLIERII SUPRAVIEȚUITORI ȘI ORDINELE SUCCESOARE ALE TEMPLULUI (SUCCESORII MEDIEVALI PROPRIU-ZIȘI)

1317: ORDINUL LUI HRISTOS (ORDINUL SUPREM AL LUI HRISTOS) În efortul său reparatoriu vizavi de templieri, în paralel cu negocierile pentru înființarea Ordinului de Montesa în Aragon și a Ordinului Miliției lui Hristos în Portugalia, ambele aprobate până la urmă în 1319, papa Ioan XXII a creat o structură similară, destinată în principal templierilor din Italia rămași fără „casă“, oferindu-le Ordinul lui Hristos ca refugiu. Noul ordin a fost constituit oficial în 1317, regula sa având la bază principiile formulate de Sfântul Augustin. Prin tradiție, Ordinul lui Hristos și-a avut Marele Maestru în persoana

Suveranului Pontif, ceea ce a dat ordinului un prestigiu enorm – desigur, rămâne însă paradoxal faptul că un ordin constituit din membri-vechi-templieri a ajuns să fie condus chiar de papă. Ordinul lui Hristos se numără printre cele mai longevive ordine, înscriindu-se și astăzi printre milițiile cavalierești *oficiale* ale Vaticanului, între membrii de onoare ai săi aflându-se, de-a lungul timpului, mari personalități laice.

1319: ORDINUL MILIȚIEI LUI HRISTOS După 1307 și apoi după condamnarea oficială a Ordinului, din 1312, templierii aflați în Portugalia au avut o soartă mult mai bună decât cei din Franța. Regele Dinis I (1279-1325) a dorit însă ca templierii din regatul său (căroră li se vor fi adăugat și alți supraviețuitori, veniți de pe alte meleaguri) să primească o nouă „casă“, adică un nou ordin, pentru care ei înșiși să fie fondatori, celebra cetate templieră de la Tomar devenind centrul Ordinului. În 1319, papa Ioan XXII a aprobat crearea Ordinul Miliției lui Hristos (în portugheză acesta a luat numele de *Ordem Militar de Christo*), care a reprezentat propriu-zis o continuare a Ordinului templier în spațiul portughez – s-a păstrat, ca bază, *Regula* redactată de Sfântul Bernard pentru templieri, dar și rasa albă având o cruce roșie. Dacă funcția de Mare Maestru i s-a încredințat lui Gil Martins, până în acel moment Mare Maestru al Ordinului de Aviz, foștii demnitari templieri ai provinciei Portugalia au fost confirmați în aceleași funcții în noul ordin. Statutul Ordinul Miliției lui Hristos de continuator al Ordinului templier a fost unanim acceptat, așa încât, mai târziu, când au apărut unele societăți neotempliere, precum *Mica Renaștere a templierilor* (1681), acestea s-au adresat Ordinul Miliției lui Hristos pentru a fi recunoscute. Scopul principal al existenței sale a fost lupta împotriva maurilor (arabilor) ce dețineau încă întinse teritorii în Peninsula Iberică.

Pe măsura trecerii timpului, încet, Ordinul Miliției lui Hristos s-a depărtat de modelul său templier, renunțând la unele jurăminte, de sărăcie și de castitate – papa Alexandru VI permițându cavalerilor să se căsătorească, iar 50 de ani mai târziu de aceasta, la 1550, autorizându-se ca regele Portugaliei să devină automat Mare Maestru al ordinului. S-a afirmat că de-a lungul timpului Ordinul Miliției lui Hristos a constituit motorul expedițiilor navale portugheze (Vasco da Gama a aparținut el însuși ordinului, ca și, probabil, Amilcar Cabral sau Tristan da Cunha), începutul fiind realizat de celebrul Henric Navigatorul (fiul regelui João I – 1385-1433), care a devenit Mare Maestru al ordinului în 1420 și a rămas în această funcție patruzeci de ani, în toată această perioadă, principala orientare a Ordinul Miliției lui Hristos fiind explorarea maritimă și pregătindu-se de fapt epoca marilor descoperiri

geografice. În 1789, regina Maria a reorganizat ordinul, care a căpătat un nou statut, devenind pur onorific.

1319: ORDINUL DE MONTESA (ORDINUL MAICII NOASTRE DIN MONTESA) Cu aceeași finalitate și la aceeași dată (1319) cu Ordinul Miliției lui Hristos din Portugalia, Ordinul de Montesa a fost constituit în Aragon, de către Iacon II cel Drept, pentru a da un adăpost și a-i menține împreună pe cavalerii templieri, numeroși aici datorită faptului că nu au fost persecutați după 1307. Numele vine de la faptul că ordinului nou creat i se desemnase drept cartier general castelul de la Montesa.

Ordinul de Montesa începuse să funcționeze încă din 1316, dar până în 1319 s-au mai negociat detalii cu papa, așa încât aceasta din urmă este data nașterii oficială a întemeierii. Negocierile de care am amintit au fost mai ales în legătură cu *Regula* ordinului, templierii în cauză, susținuți de amintitul rege insistând ca aceasta să fie pur și simplu aceeași pe care Sfântul Bernard o redactase pentru Ordinul templier. Până la urmă s-a ajuns la soluții de compromis, atât în privința *Regulii*, cât și a crucii ordinului: o cruce neagră pe fond alb. Toate bunurile templierilor din Aragon au revenit, prin decizie papală (bula *Ad fructus uberes*, Ordinului de Montesa, contrazicându-se astfel bula *Ad providam* (1312), care-i instituia moștenitori unici pe ospitalieri.

5. /1314 - .../ SUCCESORII „LEGENDARI“ ȘI „SEMILEGENDARI“

5. a. TRADIȚIA UNEI MISIUNI SPRE EST

„**Misiunea Geoffroy de Goneville**“. *Geoffroy de Goneville* este unul dintre cei patru demnitari ai Ordinului, căroră, la 11 martie 1314, în fața catedralei Notre Dame, li s-a citit sentința de condamnare la detenție perpetuă. Dacă Jacques de Molay și Geoffroy de Charnay au respins public acuzațiile, declarând nevinovăția Ordinului (fapt pentru care au fost trimiși imediat pe rug, fiind acuzați de *relaps*), Geoffroy de Goneville și Hugues de Payraud au tăcut, acceptând astfel sentința. O tradiție spune însă că Goneville trebuia să-și salveze atunci viața, căci el avea o misiune încredințată de Molay. Iată în ce ar fi constat aceasta. Imediat după supliciul lui Molay, s-ar fi organizat evadarea lui Goneville, care ar fi fost dus în secret până la Marsilia, imbarcat pe o corabie și transportat până pe Coasta Dalmată. De aici, el ar fi fost condus spre este, spre o direcție neprecizată, unde însă

Goneville ar fi convocat un capitol templier, unde s-a hotărât continuarea existenței Ordinului în secret ...

5. b. TRADIȚIA UNEI MISIUNI SPRE NORD. CUIBARUL SCOȚIAN

Tradiția a evocat special un astfel de transfer *spre nord*, spre Scoția, unde s-ar fi produs o semnificativă *regrupare templieră*. **De ce Scoția?**

În raport cu oricare altă țară occidentală a momentului, în Scoția nici măcar nu s-a pus problema unei cât de sumare cercetări a templierilor, pentru că aici directiva papală conținută în bula *Pastoralis praeeminentiae*, de arestare a tuturor templierilor, era nulă, deoarece regele Robert Bruce (1306-1329) fusese *el însuși excomunicat* de către Clement V, iar clerul scoțian îi ținuse partea, ignorând ordinele papei.

Rândurile templierilor, spune tradiția, s-ar fi îngroșat astfel în Scoția, unde siguranța era maximă. Însă situația specială a suveranului scoțian nu este socotită de tradiția în discuție ca determinantă pentru „regruparea“ templierilor în această țară, ci ea ar fi în primul rând efectul unui **pact secret** pe care primul Mare Maestru al Ordinului, Hugues de Payns, l-ar fi încheiat cu regele David I cel Sfânt (1124-1153), în timpul călătoriei pe care șeful templier a făcut-o în 1128 în Scoția. Asta ar însemna că toți suveranii scoțieni de după David I și toți marii Maeștri au confirmat pactul, însă nefăcându-l niciodată public. Primul efect vizibil al acestui pact ar fi fost grija constantă a regilor scoțieni față de Ordin, căruia i-au acordat numeroase proprietăți în diverse zone ale țării.

În perioada distrugerii Ordinului, Scoția era în război cu Anglia, care voia să-i răpească independența, angajându-se mai multe bătălii în care victoria a alternat. În Anglia – unde funcționa vechea tradiție a excelentelor raporturi cu Templul, confirmată atât de puternic de Richard Inimă de Leu, la vremea lui – am văzut că până în 1309 nu s-a făcut nici o cercetare asupra templierilor, dar lucrurile s-au schimbat în anume măsură după acest moment, când la Londra au sosit doi inchișitori trimiși special de papă; Eduard II al Angliei (1307-1327) n-a recurs niciodată la metodele lui Filip cel Frumos, dar după abolirea Ordinului în 1312 templierii au devenit o prezență ilegală în Anglia, așa că nu și-au mai putut purta rasa la vedere, ba chiar și-au pierdut urma, cei mai mulți luând drumul Scoției.

În marea *bătălie de la Bonnockburn*, 24 iunie 1314, care a consfințit independența Scoției, tradiția spune că detașamentele de templieri purtând uniforma ordinului la vedere au avut un rol determinant în înfrângerea englezilor. Faptul este în sine straniu, căci, să ne amintim, templierii nu acceptau să lupte împotriva altor creștini (n-o făcuseră nici

împotriva catharilor, deși aceștia erau declarați eretici, nici împotriva bizantinilor, în 1204), așa că acțiunea lor în tabăra scoțiană nu reprezintă doar efectul unei *prietenii*, ci aceasta voia să arate că Ordinul îl considera *trădător* pe regele englez.

S-a consemnat și tradiția unei *Filiații François de Beaujeu - Pierre d'Aumont*, a cărei istorie ar fi următoarea: pe când era în închisoare, Molay l-a însărcinat pe nepotul său, François de Beaujeu (nepot deopotrivă al fostului Mare Maestru Guillaume de Beaujeu, căzut eroic la Acra, în 1291) cu misiunea de a organiza supraviețuirea Ordinului. Acesta ar fi acționat în acest sens în Franța – doar că posteritatea nu l-a mai consemnat, pierzându-i-se urmele. Tradiția mai menționează doar că François de Beaujeu – luând notă de fireasca derută și disoluție prin care treceau templierii supraviețuitori ai abolirii Ordinului din 1312, supraviețuitori răspândiți în diverse țări europene – a hotărât numirea unor adjuncți ai săi pentru câteva centre ale unor „provincii“ (țări), care se adăugau astfel Parisului (Franței), unde se exercita în mod direct autoritatea lui însuși, și anume: Edimburg (Scoția), Stockholm (Suedia) și Napoli (Regatul de Neapole). În aceste centre trebuia să se realizeze salvarea tezaurelor și identificarea unor forme de supraviețuire a templierilor respectivi. Tradiția în discuție nu consemnează decât numele unuia singur dintre acești adjuncți, adică Pierre d'Aumont, maestru pentru Scoția. În ceea ce-l privește pe Pierre d'Aumont, el va asigura supraviețuirea aici a templierilor ca... masoni.

Mențiunea acestei filiații apare într-un text găsit la Strasbourg și redactat probabil prin 1742-1743, text de inspirație masonică.

S-a constituit de asemenea o tradiție – de data aceasta *propriu-zis* masonică – tradiție care identifică o *Filiație Pierre d'Aumont* (exclusiv), tradiție care figurează într-un text celebru, al *Regimului strictei observanțe*, pe care l-a redactat baronul Karl von Hund, la 1756.

Aici este detaliată acțiunea *scoțiană* a lui Pierre d'Aumont – fost maestru templier pentru provincia Auvergne –, acțiune privind supraviețuirea templierilor *ca masoni*, dar nu se pomenește de François de Beaujeu.

ORDINUL CIULINULUI ȘI AL SFÂNTULUI ANDREI. Crearea Ordinului Ciulinului și al Sfântului Andrei este consemnată documentar în 1440, în timpul regelui scoțian Iacob II; ordinul va fi dispărut în timp, așa încât, în 1607, regele Iacob al VI (ca rege al Angliei: Iacob I) l-a creat practic din nou. În 1687 el intra din nou în uitare, dar în

1703 era iarăși reconstituit, continuându-și existența neîntrerupt de atunci, fiind destinat să recompenseze meritele nobilimii scoțiene. Numele ordinului se referă la Sfântul-patron al Scoției, Andrei, și la „ciulin“, care este semnul simbolic al vechilor scoți. Tradiția creată în legătură cu acest ordin include câteva teme spectaculoase. Pe de-o parte, glosându-se pe marginea numelui, se spune că acesta s-ar referi la următorul eveniment istoric. Pe vremea invaziilor vikinge, năvălitorii au hotărât să atace o cetate (Stains) în timpul nopții; pentru a asigura elementul surpriză, ei s-au gândit să se apropie desculți de cetate, doar că, trebuind să traverseze un câmp de ciulini, au tot țipat de durere, încât i-au trezit pe soldații scoțieni, care au reușit o victorie totală. A doua temă a tradiției spune că de fapt Ordinul Ciulinului și al Sfântului Andrei a fost creat în 1314, de către Robert Bruce, în urma izbândeii de la Bannockburn, ca un ordin în slujba regilor scoțieni, iar primii săi cavaleri au fost tocmai templierii care luptaseră la Bannockburn și cărora regele le crea astfel o nouă legitimitate. Aceeași tradiție adaugă că imediat după constituirea noului ordin a inițiat o amplă mișcare a „artizanilor zidari liberi“.

ORDINUL DE HEREDOM. Dintre legende născute sub autoritatea masonică, una (legendă pusă în circulație de Tory, în cartea *Acta Latomorum*, 1815, dar creditată, mai târziu, de un cercetător de talia lui René Guénon) spune că în 1314, după marea victorie împotriva englezilor la Bannockburn, la care contribuția templierilor va fi fost decisivă, regele scoțian Robert Bruce ar fi întemeiat pentru beneficiul cavalerilor nu doar un singur ordin, *al Ciulinului și al Sfântului Andrei*, ci încă unul, cu sediul la Kilwinning – primul acoperind patronarea „zidarilor liberi“, cel de-al doilea fiind axat mai mult pe actele esoterice. Prin aceasta, Ordinul de Heredom ar fi o primă formă de manifestare a masoneriei speculative. Fixarea sediului la abația de la Kilwinning avea rolul de a încadra acest ordin în tradiția creștin-celtică, pentru care această mănăstire este un reper major. Prin această suprapunere s-ar fi creat o repotențare a aluviunilor ocultismului practicat la Kilwinning, ce includea acum: tradiția solomonică a construcției Templului din Ierusalim; cea pitagorică a Geometriei sacre; cea hermetică, a Artei Regale și alchimiei; cea templieră, a cavaleriei spirituale și înaltei inițieri.

Explicația pentru faptul că documentele vremii ignoră acest ordin ar consta în aceea că el ar fi fost total secret, neputând spera la o autoriozare din partea papalității.

De la un moment dat se observă o adevărată **modă a ascendenței templiere**, statutul de succes al Ordinului asigurând o promptă onorabilitate, conform unui slogan *sui generis*, care repetă: ***dacă se numește „templier“, atunci trebuie luat în seamă...***

Ordinul templier a exercitat o asemenea fascinație asupra posterității, încât mulți au vrut să le fie urmași. Cu toții o vor fi făcut-o cu bune intenții, luându-și Templul drept *model* – pentru unii a fost model al slujirii virtuților militare, pentru alții, model al cunoștințelor esoterice și înțelepciunii tradiționale etc. Până aici, poate, toate bune; ce a urmat n-a mai fost la fel, pentru că organizațiile neotempliere au îngustat semnificația Templului, promovând uneori numai o coordonată a acestuia și ignorându-le pe celelalte, sau, în alte cazuri, coordonata aleasă s-a bazat pe interpretări *sui generis*, în fond străine de spiritul templier. Și-atunci se poate spune că organizațiile neotempliere contribuie într-un singur mod la „*supraviețuirea*“ Templului: botezarea lor ca „templiere“ e o afirmare a prestigiului vechiului Ordin.

5. ORDINE „NEOTEMPLIERE“

Înainte de orice alte comentarii, să observăm că – în prima lor fază, adică până pe la 1800 – organizațiile „neotempliere“ s-au constituit ÎN MOD SECRET și au avut o existență dorită secretă, așa fel încât informațiile pe care le avem azi despre ele sunt accidentale, obținute prin persoane ce nu ar fi trebuit, din punctul de vedere al respectivelor organizații, să le desecretizeze; iar sursele acestora desecretizatoare erau persoane ADEVRSARE ale organizațiilor în cauză sau ale acelor oameni care erau membri ai organizațiilor respective.

Deci, e important că aflăm astfel de EXISTENȚA ca atare a organizațiilor declarate ca „templiere“, dar nu trebuie să punem n i c i u n p r e ț pe descrierea scopurilor acestor organizații, așa cum au fost ele relatate de adversarii lor.

1681/1682: MICA RENAȘTERE A TEMPLIERILOR (LA PETITE RESURRECTION/RESURGENCE DES TEMPLIERS). Roger de Rabutin conte de Bussy a făcut mențiunea că, în 1681/1682, exista un ordin sau societate secretă numită „**Mica Renaștere a templierilor**“. Cine era contele de Bussy-Rabutin?

Aparținea înaltei societăți, stăpân al domeniului și al castelului Bussy și era văr al celebrei Doamne de Sévigné. Ludovic XIV, ce Bussy-Rabutin (1618-1693) făcuse deja dovada talentului său militar, l-a numit comandant al cavaleriei ușoare, postură din care s-a

acoperit de glorie. Aflat mereu în campanie, se vede că el a fructificat bine timpul dintre două bătălii, deliciul său fiind literatura: cultivă genul aforistic, dar, paralel cu spiritul viu aflat, Bussy-Rabutin se impune prin grija față de stil și frumusețea limbii. În 1665, este ales membru al Academiei franceze.

Curtea lui Ludovic XIV îi dorește prezența: Bussy-Rabutin prezintă diverse selecții din maximele sale, pe care le comentează, căpătându-și statutul – atât de râvnit la curtea regală – de „om de spirit“. Foarte ambițios și dornic de a epata mereu, el compune, pentru amuzamentul amantei sale, Madame de Montglas, pe care o maladie o ținea la pat, lucrarea scandaloaasă *Histoire amoureuse des Gaules* („Istoria amoroasă a Galiilor“), licențioasă după stilul lui Petronius, din *Satyricon*. Aceasta se prezintă ca o suită de *sketches*-uri, în care personaje sunt marii nobili de la curte, în frunte cu regele, cărora însă nu le folosește numele reale, ci nume convenționale... însă ușor de descifrat. Tot ce se bârfea pe la colțuri și se puneau pe seama unuia sau altuia este acum tipărit și circulă. La început, regele, care nu era pus de fapt într-o lumină cu adevărat defavorabilă, se amuză; ceilalți însă fac presiuni asupra lui să „ia măsuri“, și regele se conformează și îl trimite pentru aproape un an și jumătate pe autor la Bastilia. Eliberat în 1666, va trebui să rămână pe domeniile sale din Bourgogne 17 ani, până la moartea sa, în 1693, unde însă va redacta nu mai puțin celebrele sale *Memorii*, care vor fi publicate postum, în 1696.

Aici se amintește de *Mica Renaștere a templierilor*, despre care Bussy-Rabutin vorbește ca din afară, deci nu a fost membru; societatea în discuție este abordată în același stil aluziv al *Istoriei amoroase a Galiilor*, sugerându-se că „templierii renăscuți“ erau de fapt niște tineri din înalta societate dedați la libertinism și înclinați chiar spre homosexualitate. Printre membri, Bussy-Rabutin menționează pe ducele de Grammont, pe marchizul de Biran, pe contele de Tallard etc. A fost inițiat și ducele de Vermandois, prinț de sânge regal, care a aranjat ca în ordin să fie admis și Delfinul, adică prințul moștenitor. Precum consemnează F.J.W. Crowe: ajungând să fie informat că Delfinul a fost introdus într-o societate depravată, Ludovic XIV a poruncit ca ducele de Vermandois să fie biciuit de un lacheu și toți membrii societății au fost exilați.

Întreaga istorie e foarte ciudată. Și ***avem de-a face probabil cu un caz de manipulare***. Reacția regelui, a statului este mult prea gravă pentru a constitui pedepse pentru acte de imoralitate – într-o societate de fapt imorală în ansamblul ei, în care regele era „primul depravat al țării“.

1705: Dar lucrurile capătă peste puțină vreme lumini noi, și ajung să numească direct ordinul nostru. **Fire speciale dar încă insuficient evidențiate** leagă *Mica Renaștere a templierilor* de Ordinul templier al lui Philippe d'Orléans, ales Mare Maestru în 1705, și despre care s-a spus că a regrupat membrii *Micii Renașteri a templierilor*, risipiți între timp.

Simetric cu ceea ce se consemnase privitor la *Mica Renaștere a templierilor*, parcă după un model prestabilit, s-a afirmat – dată fiind oricum faima de depravat pe care o avea Philippe d'Orléans – că Ordinul templier condus de acesta era numai un fel de club pentru întâlniri galante.

De ce atare faimă? De ce tineri din înalta societate care aveau porniri spre depravare nu s-ar fi mulțumit să-și practice viciile în secret, ci ar fi dorit să se afișeze ca atare prin societăți așa-zis „templiere“? De ce, automat, atunci când voiau să se dedea la practici imorale, respectivele grupuri umane întemeiau diverse societăți pe care le declarau „templiere“? Dar nu cumva tocmai membrii societăților sau ordinelor respective vor fi fost cei care au lansat acele zvonuri? Poate tocmai ca să distragă atenția de la lucruri mult mai grave? Dar ce putea fi mai grav, cu repercusiuni mai grele pentru cei în cauză? **Nu cumva e vorba de acțiuni politice?** Să fie oare vorba de una dintre marile conspirații ale istoriei? **Pe fondul executării regelui la 1793, s-a vehiculat ideea că acest act s-a făcut pentru răzbunarea lui Molay și că Ordinul templier a plănuț în umbră aceasta vreme de secole.**

Să observăm atent că, **dacă ar fi fost cazul unui club al depravaților, ordinul patronat de Philippe d'Orléans nu ar fi făcut tentativa unor legături diplomatice cu „puteri“ străine atașate Bisericii și principiilor ei morale!** Dar Philippe d'Orléans trimite doi emisari la regele Portugaliei, care, cum am văzut, era, de drept, în acea perioadă, Marele Maestru al Ordinului Miliției lui Hristos, ordin despre care opinia publică știa că era urmașul Ordinului templier al lui Molay. Ce urmărea Philippe d'Orléans prin demersul său? „Recunoaștere“? Dacă despre asta era vorba, cum argumenta el oare?

Regele Joao V, oprindu-i pe cei doi emisari pe lângă sine, cere urgent – în calitate de rege – ambasadorului său la Paris un raport în această problemă. Ambasadorul se adresează lui Henri de Guise-Lorraine duce d'Elbeuf și apoi își trimite raportul la Lisabona. Ne putem închipui că raportul a fost negativ, căci regele nu răspunde lui Philippe d'Orléans, dar, greu de înțeles, el ordonă arestarea celor doi emisari.

Orice va mai fi urmat, oricum cei interesați au reușit să păstreze secretul. Pe *Philippe d'Orléans* însă îl găsim menționat și în celebra *Charta Transmissionis* – de care va

fi vorba îndată mai pe larg – *menționat ca unul dintre Marii Maeștrii ai Ordinului din epoca post-Molay.*

1766: Se poate da însă, după oarece strădanie, de urma a încă unei societăți templiere ce a încercat să rămână secretă, iar dacă totuși asta nu s-a putut realiza total, va fi încercat să creeze piste false asupra scopurilor ei. Este vorba despre „*Societatea Aloya a Cavalerilor templieri din Fraternitatea de Ierusalim*“, sau, pe scurt, „*Societatea Aloya*“, pe care cel dintâi o menționează baronul Théodor-Henri de Tschoudy, la 1766 (aceasta exista deja de la o dată anterioară).

(Tschoudy este descendent al unei vechi familii elvețiene, mason, venerabil, succesiv, al unor loji în Metz, Napoli și Petersburg, unde a înființat prima revistă literară în limba franceză, „*Caméléon littéraire*“, 1754-1755; ulterior, s-a arătat a fi cel mai activ exponent al *Societății Regale de Științe și Arte din Metz*. Propagator al ideii originilor templiere ale francmasoneriei, lucrările sale – prima dintre acestea fiind *Steaua înflăcărată* – s-au aflat printre cele mai citite lucrări în mediile respective.)

Unii – în loc de *Aloya* – spun că societatea își zicea de fapt *Aloyau*. E vorba de o singură literă în plus, un *u*, care schimbă pronunția. Societatea, de data asta, nu se mai afișa ca un club al depravaților, ci pur și simplu ca un club al *gurmanzilor*, căci *aloyau* înseamnă „fleică“. Însă pronunțat identic, dar scris cu *x* la sfârșit înseamnă „neloiali“; ar fi atunci *Societatea neloialilor*. În ce fel neleali? Evident, doar din punct de vedere *politic* puteau fi. Neleali față capetianul indirect Ludovic XVI, executat după 1789 pentru răzbunarea lui Molay, așa cum s-a afirmat?

Interesant este că în fruntea „neloialilor“ se afla ducele de Cossé-Brissac, pe care-l aflăm în Charta Transmissionis, menționat ca unul dintre Marii Maeștrii ai Ordinului, ultimul de dinainte de Fabré-Palaprat.

Așa cum am spus deja, pe fondul executării, la 1793, a regelui Ludovic XVI, capetian indirect, s-a vehiculat mult ideea că acțiunea s-a făcut pentru răzbunarea lui Molay și că Ordinul templier a plănuț în umbră aceasta vreme de secole. Că va fi fost sau nu așa, interesant este că înainte și pe fondul Revoluției de la 1789 apar mai multe cărți ce constituie apologii ale Ordinului templier și afirmă ideea nevinovăției acestuia. Tonul îl dăduse Voltaire, la 1756, în *Essais sur les mœurs et l'esprit des nations*, cap. *Despre supliciul templierilor*, dar față de ceea ce va urma, tonul său e foarte cumpătat. **Înainte și în preajma Revoluției de la 1789, templarismul a atins paroxismul, iar vehemența cu care e**

promovată e maximă; opinia publică este „bombardată“ cu mitul templier: se demască procesul mincinos și organizatorii lui – regele și papa, adică tocmai dușmanii fundamentali pe care-i identifică Revoluția; Ordinul templier devine simbolul luptei pentru libertate și justiție. Menționez doar câteva dintre cele apărute în Franța, adică țara unde avea să se producă Revoluția:

/HODIN, R. P./, *Histoire de l'abolition de l'Ordre des templiers*, 1779;

P. J. /P. LE JEUN/, *Histoire critique et apologétique de l'Ordre des Chevaliers Templiers*, 2 vol., Paris, 1789;

PLANE, *Apologie des templiers*, Meudon, 1797;

CADET-GASSICOURT, CHARLES-LOUIS, *Le tombeau de Jacques de Molay*, Paris, Desenne, 1797 – transcriere, în variantă „revăzută și adăugită“ – a **blestemului** pronunțat de Molay pe rug, care confirmă ideologia Revoluției de la 1789, cerând „exterminarea tuturor regilor, și în primul rând a rasei capetiene, distrugerea puterii papilor, libertatea popoarelor și întemeierea unei Republici universale“;

PH. G. /PH. GROUVELLE/, *Mémoires historique sur les Templiers*, Paris, 1805;

RAYNOUARD, FRANÇOIS-JUSTE-MARIE, *Les Templiers. Tragédie. Précédée d'un précis historique sur les templiers*, Paris, Giguet et Michaud, 1805 – piesă de teatru jucată cu un succes extraordinar, în care apărea și celebrul actor Talma, artistul preferat al lui Napoleon. În corespondența rămasă de la Napoleon se pot găsi câteva referiri la spectacolul respectiv, dar mai ales la ideologia textului în cauză.

1804: ORDINUL SUPREM MILITAR AL TEMPLULUI DIN IERUSALIM (ORDO SUPREMUS MILITARIS TEMPLI HYEROSILIMITANI). Afirmă că a devenit o organizație „la vedere“ abia începând cu 1804 și își revendică un trecut spectaculos, ce ar fi fost ținut ocultat până în acel moment. 1804 este anul în care un medic, fost preot, **Bernard-Raymond Fabré-Palaprat** (1773-1838), s-a proclamat cel de-al XXII-lea Mare Maestru al Ordinului templier din seria *de după Jacques de Molay*, pe care el ar fi avut tocmai misiunea de a-l reînnoi. Poate ca dovadă a reînnoirii este faptul că ordinul restaurat impune un nume nou *Ordo Supremus Militaris Templi Hierosolymitani* (O.S.M.T.H.). Fabré-Palaprat s-a prezentat la Napoleon cu „acreditările“ de care dispunea, cerând *recunoaștere*. Faptul că împăratul i-a acordat-o oficial îndată e fără îndoială interesant; contestatarii lui Fabré-Palaprat au spus că aceasta s-a datorat ori extravaganței împăratului ori ostilității sale – ca om al Revoluției din 1789 ce era – față de Vechiul Regim, pe ai cărui regi (Capetienii și succesorii lor) Marele Maestru templier îi blestemase în 1314, când se afla pe rug. Și totuși

nu despre așa ceva a fost vorba, căci după căderea lui Napoleon, când s-a produs restaurația Bourbonilor, Fabré-Palaprat a reluat demersul pe lângă noul suveran, Ludovic XVIII recunoscându-i postura de șef al templierilor. Precum Napoleon înainte, nici Ludovic XVIII nu și-a comentat sau argumentat propria decizie, însă s-ar înțelege că oricum nu l-a considerat pe Fabré-Palaprat un „impostor“, precum s-au străduit diverși cercetători de mai târziu să o facă.

Fabré-Palaprat s-a așezat opiniei publice ca fiind tezaurierul celui mai prețios document al posterității lui Jacques de Molay, acela în care fuseseră înscrise *pe rând* toți Marii Maeștri (evident, până la el, aceștia însă trebuind să poarte, la vremea lor, steagul Templului în clandestinitate). Documentul la care m-am referit este intitulat **Charta Transmissionis** („Carta Transmitterilor“ – *i. e.*, de la Mare Maestru la Mare Maestru).

Molay – se spune aici – l-a desemnat succesor pe Jean-Marc Larmenius, care a condus Ordinul timp de zece ani după moartea martirului din 1314, timp în care a făcut mai multe mențiuni în acest document. Una dintre ele îi condamnă pe templierii fugiți în Scoția, pe care Larmenius îi califică de *dezertori*; textul sună astfel: „prin decretul Adunării Supreme și prin Suprema Autoritate ce mi s-a acordat, hotărâsc și ordon ca templierii scoțieni dezertori ai Ordinului să fie blestemați, și la fel blestemați să fie cavalerii Sfântului Ioan de la Ierusalim /ospitalierii/, expoliatori ai proprietăților Templului, și să fie expulzați din cercul Templului, acum și pe totdeauna“.Făcând referință la grupul „dezertorilor“, Larmenius îi are în vedere oare pe Pierre d’Aumont și pe tovarășii săi? Desigur, la aceștia ne gândim întâi. De ce îi socotește Larmenius trădători? Oare pentru faptul că aceștia vor fi apreciat de la început că Templul nu poate supraviețui ca atare, și atunci au ales calea supraviețuirii Ordinului ca masonerie (operativă)? Oricum, **O.S.M.T.H.** – care-și revendică descendența directă din Ordinul templier, ca *unic* urmaș autentic al acestuia – neagă descendența masoneriei din aceeași sursă.

Conform *Chartei*, în 1324, devenea Mare Maestru un anume Theobald de Alexandria, un apropiat al lui Larmenius, care-l recomandă călduros. În legătură cu acești primi doi Marii Maeștri de după Molay se induce un anume anonim: lui Theobald de (din) Alexandria nu i se consemnează numele de familie, iar Larmenius pare mai curând un cognomen, „Armeanul“. Odată cu succesorul lui Theobald, Arnaud de Braque, în 1340, în *Charta Transmissionis* figurează ca Marii Maeștri numai personalități de prim rang ale epocii lor sau aparținând unor familii ilustre: celebrul conducător de oști Bertrand Du Guesclin, trei membri ai puternicei familii d’Armagnac, rude ale regilor Franței, Philippe d’Orléans, regent al Franței în 1715, la moartea vărului său Ludovic XIV, trei reprezentanți

(ramuri colaterale) ai Bourbonilor (familie domnitoare în momentul mențiunilor respective) ori ducele **Louis-Henri Timoléon de Cossé-Brissac**. Acesta din urmă a fost ghilotinat de revoluționari în 1792, seria Marilor Maeștri începută cu Larmenius suspendându-se pentru câțiva ani. Suntem, desigur, în plin paradox, căci după unele voci Revoluția franceză ar fi vrut să-l răzbune pe Molay, ghilotinându-l pe Ludovic XVI, ultimul rege (capetian indirect) urmaș al lui Filip cel Frumos, dar, pe de altă parte ea l-a trimis la ghilotină și pe urmașul „legal“ al lui Molay, Marele Maestru, duce de Cossé-Brissac!

Charta Transmissionis, documentul autorității lui Cossé-Brissac, s-ar fi aflat, ascunsă cu grijă împreună cu originalul *Statutelor din 1705*, promulgate sub magistratul lui Philippe d'Orléans, și cu alte câteva obiecte de preț, într-o piesă de mobilier, pe care, conform înțelegerii prealabile cu ducele de Cossé-Brissac, **Jacques Philippe Ledru**, medicul acestuia, ar fi dus-o la loc sigur. Ledru, probabil marcat puternic de spaima trăită în 1792, a ținut secretă existența *Chartei* mai bine de zece ani, după care l-a informat totuși despre taina pe care o deținea pe prietenul său Prosper-Michel Charpentier de Saintot; prin acesta probabil, lucrurile ajung la cunoștința lui **Claude-Matthieu Radix de Chevillon**, vechi cavaler templier, om cu vază care apărea în documentele Parlamentului în 1775, dar prea bătrân și bolnav, pentru a-și asuma postura de Mare Maestru – el acceptând doar funcția de *regent*, calitate în care semnează în *Chartă*. Chevillon l-ar fi propus Mare Maestru pe **Bernard-Raymond Fabré-Palaprat**, instituit în 1804, cu condiția ca acesta să abdice, dacă vreun personaj de mare calibru s-ar disponibiliza să preia respectiva funcție. Alegerea lui Fabré-Palaprat este ultimul eveniment consemnat de *Charta Transmissionis*.

Abordând lucrurile exclusiv din perspectiva analizei reci a cercetătorului, voi preciza că marea majoritate a acelor care au studiat *Charta Transmissionis* afirmă că acest text este *un fals*, fabricat în timpul lui Philippe d'Orléans; asemenea însă trebuie remarcat faptul că aceia care susțin *autenticitatea* *Chartei Transmissionis* sunt personalități intelectuale de prim-plan, precum abatele Henri Grégoire, autor al unor lucrări de referință, ori celebrul René Guénon, creatorul unor opere fundamentale pentru domeniul esoterismului.

Fabré-Palaprat a fost un om dinamic și plin de inițiative; la 18 martie 1808, el a organizat un parastas pentru Molay la biserica Saint-Paul din Paris, realizat cu o pompă extraordinară; autoritățile napoleoniene au fost și de data asta conectate la eveniment, un detașament imperial de infanterie prezentând onorul, spre încântarea tuturor martorilor oculari.

Prestigiul istoric al Ordinului templier, încărcătura mitică specială legată de acest nume, dar și spectacularitatea „reînvierii“ realizate sub girul, evident, al lui Napoleon fac ca

ordinul să se impună peste noapte și oameni de categorii diferite, militari, prelați, oameni de cultură, să devină membri ai *O.S.M.T.H.* Pe acest fond, desigur, prestigiul lui Fabré-Palaprat însuși crește. Ceea ce-l face să se considere omul providențial, de neînlocuit, și să piardă simțul măsurii: trebuie consemnat faptul că el s-a străduit să imprime organizației sale o doctrină specială, revendicată a fi a „creștinilor primitivi“ johanniți. Ceea ce s-a străduit Fabré-Palaprat să-i convingă pe templierii din vremea sa (și în cazul unora chiar a reușit) a fost că Ordinul templier medieval, la vremea lui, a profesat în secret o credință distinctă de catolicismul oficial, dar care era aceeași cu cea a primilor creștini, a „creștinilor primitivi“. Aceasta ar fi fost bazată exclusiv pe *Evanghelia după Ioan* (de aici „johannitismul“), însă era vorba de o variantă cu majore diferențe în raport cu cea canonică (biblică), o variantă inoculată cu idei gnostice și chiar cu detaliul că Iisus Hristos ar fi fost un inițiat în misterele zeului egiptean Osiris (soțul Isidei). Textul acestei evanghelii constituie o parte dintr-un manuscris numit *Levitikon*, pe care Fabré-Palaprat a afirmat că l-a descoperit la un anticar de pe malul Senei, în 1812. În același manuscris în care e inclus *Levitikon* este formulată și ideea că de fapt Ordinul templier a fost întemeiat de însuși Iisus Hristos, căruia i-a urmat Ioan Evanghelistul și apoi suita de patriarhi ai Ierusalimului, iar apoi, după un mileniu și un secol de la Iisus, Ordinul a trecut sub autoritatea lui Hugues de Payns și a celorlalți Mari Maeștri templieri cunoscuți, până la Molay, după acesta urmând linia secretă pe care am amintit-o. Astfel, Fabré-Palaprat era, nici mai mult, nici mai puțin decât succesorul lui Mesia. Fabré-Palaprat nu escamotează vechiul conflict al templierilor cu Biserica catolică (în urma căruia Ordinul a fost condamnat), ci, din contră, îl redeschide zgomotos, proclamând decăderea acesteia din statutul ei; în locul celei „decăzute“ Fabré-Palaprat a proclamat ca „unică adevărată Biserică creștină“ – Biserica johannită.

Trebuie spus că, practic, unanimitatea cercetătorilor apreciază că textul *Levitikon* este un fals fabricat în anturajul lui Fabré-Palaprat – însăși norocoasa dar atât de oportuna descoperire a manuscrisului la unul dintre anticarii de pe malul Senei inspirând o totală neîncredere.

Însă, odată înarmat cu acest text, Fabré-Palaprat a întrevăzut repercusiuni spectaculoase și radicale: nici mai mult, nici mai puțin, el a cerut templierilor săi să renunțe la credința catolică și să accepte superioritatea formulei johannite. Ceea ce a reușit în mod sigur a fost să scindeze Ordinul – în primul rând tradiționaliștii au opus rezistență. Fabré-Palaprat nu a acceptat „jumătățile de măsură“ și, pentru a tranșa lucrurile radical, și-a dat (din punctul

lui de vedere, act pur formal) demisia, dar, spre consternarea sa, Marele Consiliu i-a aprobat-o (1813).

În locul său a fost ales contele **Charles-Louis Lepetelier d'Auney**. Radicalii s-au aflat alături de Fabr -Palaprat și au constituit cu toții un nou ordin templier, unul paralel, pe care s-au străduit să-l facă să crească sub raport numeric; acum criteriul principal de intrare în Ordin nu mai erau tradițiile templier, ci acceptarea jehannismului.

În condiții rămase obscure, în 1827, Lepetelier d'Auney a abdicat, lăsând deschisă succesiunea; realele merite imprescriptibile ale lui Fabr -Palaprat din primii ani ai renașterii la vedere a **O.S.M.T.H.** au fost din nou evocate, ba chiar exacerbate, iar el a fost reinvestit cu entuziasm Mare Maestru. Doar că Fabr -Palaprat a privit acest moment ca pe o revanșă și și-a reinnoit vechile demersuri.

În 1828, Fabr -Palaprat a fondat oficial „Biserica iohannit  neo-templieră“, pe care o tot anunțase mai multă vreme înainte; aceasta era menită, în optica lui, să încununeze „restaurația templieră“. În 1831, el și-a găsit un „episcop“ în persoana preotului răspopit Ferdinand-François Ch tel (1795-1857), care are meritul de a atrage la noua Biserică mai mulți preoți aflați în conflict cu Biserica catolică. Toată această anomalie a durat pușini ani, dispăr nd după moartea lui Fabr -Palaprat, nu mai înainte însă de a produce diverse schisme în Ordin, marcat în această perioadă de existența antagonică a două aripi, cea „catolică“ și cea „palapratiană“. Ambele aceste aripi au răsuflat de fapt ușurate în 1838, când Fabr -Palaprat a murit.

Fabr -Palaprat are marele merit fața de O.S.M.T.H. de a-l fi făcut total independent de masonerie, templierii arăt ndu-se chiar iritabili ori de c te ori cele două structuri sunt privite în paralel. Această realizare nu a fost una simplă, căci nu pușini masoni erau și membri ai Ordinului templier, iar pe de altă parte, în ultimul secol masoneria lansase mai multe teorii (la care m-am referit mai sus) privind fie legăturile istorice ale celor două orientări, fie descendența directă a masoneriei din Ordinul templier.

În 1838, ambele aripi l-au ales Mare Maestru pe b tr nul amiral englez, vechi luptător împotriva lui Napoleon (pe care l-a învins la Acra), Sir **William Sidney-Smith** (1764-1840), care după 1814 se stabilise la Paris. Acesta a dus *Charta Transmissionis* la Londra, unde se află și astăzi, fiind proprietatea Marelui Priorat al Angliei și Țării Galilor, din cadrul **O.S.M.T.H.**

După ce, mai multă vreme înainte, **O.S.M.T.H.** hot r se că și femeile pot fi primite în Ordin (ele se numesc până azi „doamne ale Templului“), la 11 februarie 1841, sub Marele Maestru **Jean-Marie Raoul**, se ia o nouă decizie fundamentală: * n Ordin sunt primiți*

creștini de orice confesiune, ceea ce a atras după sine extinderea ordinului în țările dominate de credința ortodoxă ori de cea reformată, *O.S.M.T.H.* fiind, fără altă restricție, un **ordin creștin**.

Autoritățile revoluționare franceze, imediat după mișcarea cunoscută ca „zilele din iunie“, au adoptat la 28 iunie 1848 o lege prin care orice fel de ordine sau asociații erau trecute în ilegalitate; însă în 1850 Napoleon III autorizează printr-un decret special funcționarea *O.S.M.T.H.*, iar în 1853, membrii ordinului sunt autorizați să poarte însemnele templiere în public.

În perioada imediat următoare, la fel ca în trecutul recent, Ordinul a fost puternic minat dinăuntru de orientările centrifuge, dar lovitura de grație a venit dinafară: Ordinul, pur și simplu, nu mai era „la modă“, nu mai era privit cu același interes (poate și datorită „experimentelor“ nefericite la care se dedaseră unii frați). Se ajunge ca unul dintre Marii Maeștri succesori ai lui Fabré-Palaprat, **A.M. Vernois**, pur și simplu să treacă *O.S.M.T.H.* „în adormire“(1871); acțiunea se apreciază a fi propriu-zisă operă a templierilor „palapratieni“, dar gruparea „catolicilor“ rămâne și ea inactivă.

Totuși, în 1890, aceasta din urmă, prin „linia sa belgiană“, resuscitează *O.S.M.T.H.*, care **o rupe cu manifestările religio-sectare de genul celei impuse mai înainte de Fabré-Palaprat**. Poetul, esoteristul și fondatorul Frăției Rosacruciene Cabbalistice **Joséphin Péladan** (1858-1918), devenit „regent“ al ordinului, se pune în slujba acestuia, cu rezultate remarcabile. Tot „linia belgiană“ are inițiativa creării unui Secretariat Internațional al Templierilor, care se realizează în fapt prin decizia Capitulului General ținut la Bruxelles, în 1894.

În continuare, *O.S.M.T.H.* este supus la grele încercări: templierii englezi îl proclamă Mare Maestru pe regele Eduard VII (1901-1910), dar celelalte Mari Priorate, nu vor să cedeze în fața faptului împlinit (în 1910, moartea regelui rezolvă „diferențul“). Încet, se produce însă o „relansare“ templieră: interesul general – față de *O.S.M.T.H.*, de valorile promovate de el – crește în mod evident. În 1933, **Émile Clément Vandenberg**, Mare Prior al Belgiei, devine regent al ordinului (în Belgia aflându-se atunci arhivele ordinului). În timpul războiului, pe fondul iminentei cuceriri germane a Belgiei (aceasta se va produce în 1940), Vandenberg consideră că este esențial să salveze arhivele Ordinului de a nu cădea în mâna naziștilor, astfel încât le duce într-o țară neutră, în Portugalia, unde le înmânează cavalerului **Antonio Campello de Sousa Fontes**, pe care îl desemnează succesor al său. Transferul de putere se va face în 1945, când moare Vandenberg, Antonio de Sousa Fontes devenind regent, și ulterior, Mare Maestru.

După moartea acestuia, ordinul este preluat, în 1960, de fiul său, **Fernando Pinto de Sousa Fontes**, care primise anterior titlul de regent (1956) și care se află și azi în fruntea ordinului.

În 1956, se produce o disidență, pornind de la Marele Priorat francez, care organizează un Capitul General la Paris; aici **Gabriel Inellas de Clazomene și Rodosto**, născut în Venezuela, rezident brazilian, este proclamat Mare Maestru. Antonio Campello de Sousa Fontes declară nul acel capitol și convoacă altul, desfășurat în trei sesiuni, la Paris, Chicago și Tomar, la care participă majoritatea membrilor Ordinului; aceștia își declară susținerera față de Sousa Fontes.

În 1970, se produce o nouă disidență, pornind, de data asta, de la Marele Priorat elvețian, care, constatând că funcția de Mare Maestru este vacantă (Fernando Pinto de Sousa Fontes deține funcția de regent, acordată încă de tatăl său, dar nu a organizat alegeri pentru funcția de Mare Maestru), îl proclamă în atare însărcinare pe **Anton Zdrojewski**, general polonez în retragere și ministru în guvernul polonez în exil, care locuia la Paris. Prestigiul acestei aripi a **O.S.M.T.H.** este adânc zdruncinat de unele evenimente, comentate de presă, ale Marelui Priorat francez: contabilitate frauduloasă, legături cu lumea interlopă, trafic de pașapoarte, amestec în activități de spionaj. În atari condiții, Zdrojewski a dizolvat Marele Priorat francez și, înțelegând că trebuie să-și afirme responsabilitatea, a abandonat titlul de Mare Maestru (1973), desemnându-l pe Alfred Zappelli cu misiunea de a menține unitatea în cadrul aripii; până la urmă membrii acesteia au revenit în cadrul ordinului condus de Sousa Fontes.

*În 1995, se constituie Consiliul Marilor Priori; în noiembrie același an, un număr de Mari Priori ce declară că reprezintă Consiliul Marilor Priori în întregimea lui se reunesc într-un capitol și-i retrag regentului Sousa Fontes funcțiile deținute în Ordin. În succesiunea acestui eveniment, la inițiativa Marelui Priorat al SUA, se desprinde din **O.S.M.T.H.** o aripă („observanța“ sau „obediția“ atlantică, adunând Mari Priorate de pe ambele țărături ale Atlanticului) ce se declară a fi autenticul și legalul **O.S.M.T.H.** – ambele aripi, devenite ordine de sine stătătoare, poartă același nume **O.S.M.T.H.**, ceea ce duce, desigur, la confuzii.*

„Obediența“ atlantică îl acuză pe regentul Sousa Fontes de conducere tiranică, de refuzul de a cheltui fondurile în mod transparent și, în primul rând, de refuzul de a organiza vreodată pe tot parcursul guvernării sale – alegeri pentru funcția de Mare Maestru, mulțumindu-se să-și aroge tacit acest titlu. La rândul său, Sousa Fontes organizează un Capitul general, la Tomar, în Portugalia (26-27 apr. 1996), care îl confirmă în funcțiile

deținute. În acest moment, practic, unele Mari Priorate se scindează între cele două autocefalii, iar altele trec cu totul de-o parte sau de alta. Capitulum de la Turku (Finlanda, iulie 1998) al „obediinței“ atlantice constată că pentru moment nu este posibilă nici o acțiune în vederea unirii cu „obediința“ portugheză (a lui Sousa Fontes). În 1999, **O.S.M.T.H.** al „obediinței“ atlantice își înregistrează sediul la Geneva, sediu al Națiunilor Unite, și solicită înscrierea sa, ca **ONG**, în lista ONG-urilor consultante ale ONU (demers aprobat în 2002); în același an 1999, amiralul american James J. Carey a fost ales Mare Maestru.

Astăzi **O.S.M.T.H.** funcționează legal și în România, atât în forma provenind din „*obediința*“ portugheză, care a creat aici Marele Priorat al României, în 2004, condus de Marele Prior **Dan Vasiliu** și având o componență masivă (aproximativ 300 membri în 2006) și legături strânse cu principalele Biserici românești, până acum fiind recunoscut de Biserica Catolică și de Biserica Luterană, cu care colaborează la diverse programe sociale; cât și în direcția „*obediinței*“ atlantice, structura românească a acesteia fiind în 2006 în curs de organizare. Afară de aceste două structuri, mai funcționează astăzi la noi și o altă componentă a **O.S.M.T.H.**, una cu caracter mai special. Aceasta a aparținut oficial „obediinței“ portugheze, purtând numele Marele Priorat Magistral al Pământurilor Sfinte și al Mariei Magdalena, cu sediul la Londra; de curând, Sousa Fontes și-a retras recunoașterea. Componenta românească a acestuia este condusă de Alexandru Homotescu-Voinea.

București, 2006 A.D.

Cav. Comandor Cristian Tiberiu POPESCU